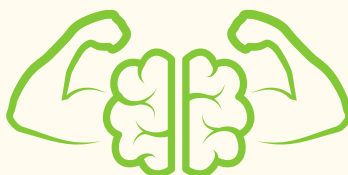

Begaafd Onderwijs

NATUURLIJK DENKEN vs. KRITISCH DENKEN

Natuurlijk Denken	Voorbeeld	Kritisch Denken	Voorbeeld
We denken gewoon.	We zien een film en vinden deze leuk zonder er verder over na te denken.	We analyseren ons denken.	We zien een film, denken na over het plot, de karakters, de cinematografie en vormen een onderbouwde mening.
We denken egocentrisch.	We kiezen een restaurant uit op basis van wat wij lekker vinden, zonder rekening te houden met de voorkeuren van anderen.	We onderzoeken de egocentrische wortels van ons denken.	We overwegen verschillende restaurantopties en houden rekening met de voorkeuren van iedereen in de groep.
We denken sociaal-centrisch.	We volgen de modetrends omdat iedereen dat doet.	We belichten de sociale invloeden op ons denken.	We kiezen onze kleding op basis van onze eigen stijl, ongeacht de huidige modetrends.
We worden aangetrokken tot denkstandaarden die het niet waard zijn om te geloven.	We geloven in een gerucht zonder het te verifiëren.	We leggen ongeschikte denkstandaarden bloot.	We horen een gerucht, maar zoeken naar betrouwbare bronnen om de waarheid te achterhalen.

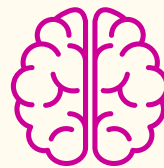
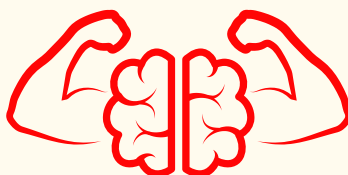

Begaafd Onderwijs

NATUURLIJK DENKEN vs. KRITISCH DENKEN

Natuurlijk Denken	Voorbeeld	Kritisch Denken	Voorbeeld
We leven in betekenisvolle systemen die ons vaak gevangen houden.	We kiezen voor een bepaalde carrière omdat het van ons wordt verwacht, niet omdat we het willen.	We leren ons denken naar het bewuste niveau te tillen.	We overwegen verschillende carrièremogelijkheden en kiezen een pad dat aansluit bij onze passies en interesses.
We gebruiken logische systemen waarvan de grondstructuren niet duidelijk voor ons zijn.	We volgen een recept zonder te begrijpen waarom bepaalde stappen nodig zijn.	We ontwikkelen instrumenten om onze deelname aan de logische systemen te verklaren.	We leren over de wetenschap van het koken en begrijpen waarom bepaalde stappen in het recept nodig zijn.
We leven met de illusie van intellectuele en emotionele vrijheid.	We denken dat we volledig onafhankelijk zijn, zonder te erkennen dat onze omgeving en ervaringen ons beïnvloeden.	We nemen expliciete intellectuele en emotionele controle over wie we zijn	We erkennen de invloed van onze omgeving en ervaringen en maken bewuste keuzes over onze gedachten en emoties
We worden geregeerd door onze gedachten.	We laten onze dag verpesten door een negatieve gedachte.	We leren hoe we de gedachten die ons regeren kunnen beheersen.	We herkennen een negatieve gedachte, accepteren deze en laten deze los, zodat deze onze dag niet verpest.

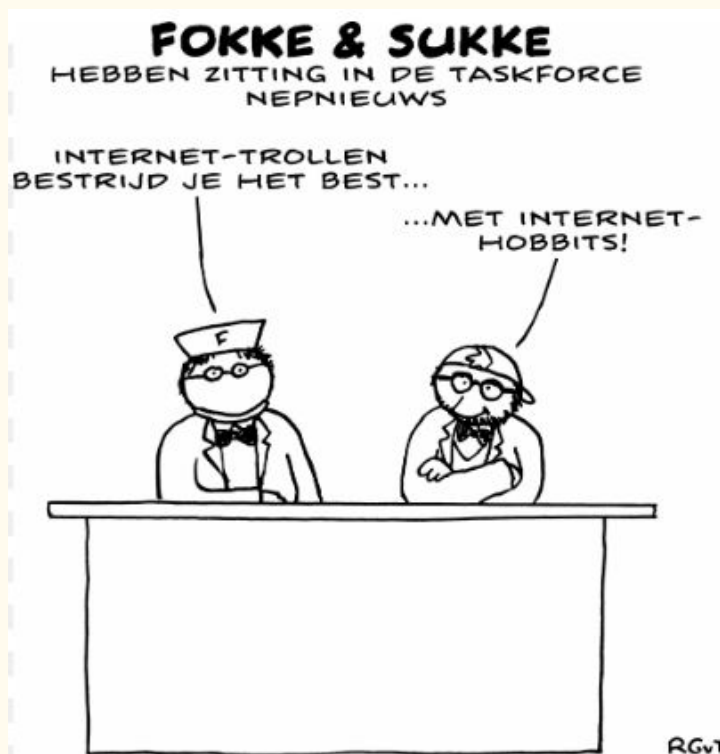
NATUURLIJK DENKEN vs. KRITISCH DENKEN

Leerlingenblad

Als we nadenken over dingen, doen we dat op twee verschillende manieren. De eerste manier noemen we 'natuurlijk denken'. Dat is wanneer we dingen gewoon accepteren zoals ze zijn, zonder er te veel over na te denken. Het is een beetje zoals wanneer je je favoriete ijsje kiest - je weet gewoon dat je van chocolade houdt, dus kies je dat.

Maar er is ook een andere manier van denken, die we 'kritisch denken' noemen. Dat is wanneer we echt diep nadenken over dingen, vragen stellen en proberen te begrijpen waarom dingen zijn zoals ze zijn. Het is alsof je in een ijssalon staat en je afvraagt waarom chocolade je favoriet is. Is het omdat je van de smaak houdt, of omdat je altijd chocolade-ijs krijgt als je met je familie uitgaat?

In de volgende stukjes krijg je wat voorbeelden van natuurlijk en kritisch denken. Het kan je helpen om beter te begrijpen hoe je eigen gedachten werken.

NATUURLIJK DENKEN vs. KRITISCH DENKEN

Leerlingenblad

We denken gewoon.

VS

We analyseren ons denken.

Stel je voor dat je naar de bioscoop gaat om een nieuwe film te kijken. Na de film zeg je gewoon: "Ik vond het leuk!" Dat is wat we bedoelen met 'gewoon denken'. Je hebt een gevoel (je vond de film leuk), maar je denkt er niet echt over na waarom je dat gevoel hebt.

Maar stel je nu voor dat na de film, je begint na te denken over waarom je de film leuk vond. Je denkt na over het verhaal (het plot) - vond je het spannend of grappig? Je denkt na over de personages - waren ze interessant, deden ze dingen die je verrasten? Je denkt na over hoe de film eruit zag (de cinematografie) - waren de kleuren mooi, waren de scènes spannend gefilmd?

Door al deze dingen te overwegen, analyseer je je denken. Je gaat dieper in op je eerste reactie ("Ik vond het leuk") en komt tot een meer onderbouwde mening over de film. Misschien zeg je nu: "Ik vond de film leuk omdat het verhaal spannend was, de personages interessant waren en de film er mooi uitzag." Dat is kritisch denken!

NATUURLIJK DENKEN vs. KRITISCH DENKEN

Leerlingenblad

We denken
egocentrisch.

VS

We onderzoeken de
egocentrische
wortels van ons
denken.

Stel je voor dat je met je familie uit eten gaat en je mag het restaurant kiezen. Je kiest meteen je favoriete pizzeria, omdat je dol bent op pizza. Maar je hebt niet gevraagd wat de rest van je familie wil eten. Dat is een beetje egocentrisch denken - je denkt vooral aan wat jij zelf wilt, zonder rekening te houden met wat anderen willen.

Maar stel je nu voor dat je eerst aan iedereen in je familie vraagt wat zij graag willen eten. Misschien wil je zus sushi, wil je vader een hamburger en wil je moeder een salade. Dan ga je nadenken over welk restaurant iedereen blij zou maken. Misschien kies je een restaurant waar ze zowel pizza, als sushi, hamburgers en salades hebben.

Door rekening te houden met wat iedereen wil, onderzoek je de egocentrische wortels van je denken - je realiseert je dat je eerst alleen aan jezelf dacht, en nu denk je aan iedereen. Dat is een manier om kritisch te denken!

NATUURLIJK DENKEN vs. KRITISCH DENKEN

Leerlingenblad

We denken sociaal-
centrisch.

VS

We belichten de
sociale invloeden op
ons denken.

Stel je voor dat je nieuwe kleren gaat kopen. Je ziet dat iedereen op school een bepaald merk van sneakers draagt, dus je besluit om dezelfde te kopen. Dat is sociaal-centrisch denken - je laat je keuzes beïnvloeden door wat anderen doen.

Maar stel je nu voor dat je in de winkel staat en je ziet een paar sneakers dat je echt mooi vindt, maar het is niet het merk dat iedereen op school draagt. Je besluit om ze toch te kopen, omdat je ze leuk vindt en ze passen bij jouw stijl.

Door je eigen keuzes te maken, ongeacht wat anderen doen, belicht je de sociale invloeden op je denken. Je realiseert je dat je eerst de modetrends volgde omdat iedereen dat deed, maar nu kies je voor wat jij zelf mooi vindt. Dat is een manier om kritisch te denken!

NATUURLIJK DENKEN vs. KRITISCH DENKEN

Leerlingenblad

We worden
aangetrokken tot
denkstandaarden die
het niet waard zijn
om te geloven.

VS

We leggen
ongeschikte
denkstandaarden
bloot.

Stel je voor dat je op school een gerucht hoort dat er een nieuw waterpark in de stad wordt gebouwd. Je wordt meteen opgewonden en vertelt het aan iedereen die je kent. Dat is een denkstandaard die het niet waard is om te geloven - je hebt het gerucht geloofd zonder het eerst te controleren.

Maar stel je nu voor dat je, nadat je het gerucht hebt gehoord, besluit om het zelf te onderzoeken. Je zoekt op internet naar nieuws over een nieuw waterpark in je stad, of je vraagt het aan je ouders of leraren. Je probeert een betrouwbare bron te vinden die het gerucht kan bevestigen of ontkennen.

Door het gerucht te controleren, leg je een ongeschikte denkstandaard bloot - het idee dat je alles wat je hoort meteen moet geloven. In plaats daarvan leer je om kritisch te denken en de waarheid voor jezelf te ontdekken!

NATUURLIJK DENKEN vs. KRITISCH DENKEN

Leerlingenblad

We leven in betekenisvolle systemen die ons vaak gevangen houden.

VS

We leren ons denken naar het bewuste niveau te tillen.

Stel je voor dat je opgroeit in een familie van dokters. Iedereen verwacht dat je ook dokter wordt als je groot bent. Maar diep van binnen wil je eigenlijk kunstenaar worden. Als je besluit om dokter te worden omdat dat is wat van je wordt verwacht, dan leef je in een 'betekenisvol systeem' dat je gevangen houdt. Je volgt een pad dat voor jou is uitgestippeld, niet een pad dat je zelf hebt gekozen.

Maar stel je nu voor dat je begint na te denken over wat je echt wilt. Je houdt van tekenen en schilderen, en je droomt ervan om je eigen kunstgalerie te hebben. Je begint te onderzoeken hoe je een professionele kunstenaar kunt worden. Je praat met je ouders en leraren over je droom en vraagt hen om steun.

Door je eigen passies en interesses te volgen, til je je denken naar een bewust niveau. Je laat je niet langer leiden door wat anderen van je verwachten, maar maakt je eigen keuzes. Dat is een manier om kritisch te denken.

NATUURLIJK DENKEN vs. KRITISCH DENKEN

Leerlingenblad

We gebruiken logische systemen waarvan de grondstructuren niet duidelijk voor ons zijn.

VS

We ontwikkelen instrumenten om onze deelname aan de logische systemen te verklaren.

Stel je voor dat je een recept volgt om koekjes te bakken. Het recept zegt dat je eerst de boter en suiker moet mengen, dan de eieren toevoegt, en tenslotte de bloem erbij doet. Maar het vertelt je niet waarom je de dingen in die volgorde moet doen. Dat is een beetje zoals het volgen van een logisch systeem zonder echt te begrijpen hoe het werkt.

Nu, stel je voor dat je leert over de wetenschap van het bakken. Je leert dat je eerst de boter en suiker mengt om lucht in het mengsel te krijgen, wat je koekjes licht en knapperig maakt. Je leert dat je de eieren één voor één toevoegt zodat ze goed mengen met de boter en suiker. En je leert dat je de bloem op het laatst toevoegt om te voorkomen dat je koekjes te hard worden.

Nu begrijp je niet alleen hoe je het recept moet volgen, maar ook waarom je de dingen in die volgorde doet. Je hebt instrumenten ontwikkeld - in dit geval, kennis over de wetenschap van het bakken - om te begrijpen hoe je deelneemt aan het logische systeem van het bakken. En dat kan je helpen om nog betere koekjes te bakken!

NATUURLIJK DENKEN vs. KRITISCH DENKEN

Leerlingenblad

We leven met de
illusie van
intellectuele en
emotionele vrijheid.

VS

We nemen expliciete
intellectuele en
emotionele controle
over wie we zijn

Stel je voor dat je denkt dat je helemaal zelf hebt besloten dat je favoriete kleur blauw is. Je denkt dat je deze keuze helemaal zelf hebt gemaakt, zonder invloed van iets of iemand anders. Dat is een beetje zoals leven met de illusie van intellectuele en emotionele vrijheid - je denkt dat je volledig onafhankelijk bent.

Maar stel je nu voor dat je je realiseert dat je altijd blauwe dingen hebt gekregen toen je klein was. Je kamer was blauw, je kleren waren vaak blauw, en je ouders zeiden altijd hoe mooi blauw je stond. Je begint te begrijpen dat al deze dingen je misschien hebben beïnvloed om blauw als je favoriete kleur te kiezen. (Dit is ook letterlijk wat 'influencers' doen op insta of tiktok. Zo koop je ineens de nieuwste brow-brush, protein shake of tiktok-legging.)

Door te erkennen dat je omgeving en ervaringen je beïnvloeden, neem je expliciete intellectuele en emotionele controle over wie je bent. Je begrijpt dat je niet volledig onafhankelijk bent, maar je maakt nu bewuste keuzes over je gedachten en emoties. Dat is een manier om kritisch te denken.

NATUURLIJK DENKEN vs. KRITISCH DENKEN

Leerlingenblad

We worden geregeerd **VS**
door onze gedachten.

We leren hoe we de
gedachten die ons
regeren kunnen
beheersen.

Stel je voor dat je 's ochtends wakker wordt en je voelt je een beetje verdrietig. Misschien had je een slechte droom of misschien ben je gewoon in een sombere bui. Je laat deze negatieve gedachte je hele dag beïnvloeden. Je bent de hele dag chagrijnig en niets lijkt leuk. Je laat je emoties je dag bepalen.

Maar stel je nu voor dat je wakker wordt en je voelt je een beetje verdrietig, maar in plaats van je dag te laten verpesten, stop je even en denk je na over je gevoelens. Je zegt tegen jezelf: "Ik voel me nu een beetje verdrietig en dat is oké. Ik voel dit even en ik weet dat dit gevoel niet voor altijd zal duren en ik kan nog steeds een goede dag hebben." Je accepteert en voelt je gevoelens, maar je laat ze je dag niet verpesten.

Door te leren hoe je je gedachten kunt beheersen, neem je controle over je emoties. Je laat je niet langer leiden door je gevoelens, maar je maakt bewuste keuzes over hoe je je dag wilt doorbrengen. Dat is een manier om kritisch te denken!

